

Sygn. akt XXVII Ca 3419/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2024 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Fronczak

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2024 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W.

przeciwko (...) Bank (...) spółce akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie

z dnia 05 października 2022 r., sygn. akt I C 902/22

1. oddała apelację;

2. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. na rzecz (...) Bank (...) spółki akcyjnej w W. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt XXVII Ca 3419/22

UZASADNIENIE

Z uwagi na to, że niniejsza sprawa podlegała rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym i Sąd odwoławczy nie przeprowadził postępowania dowodowego, stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. ograniczono uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany kwestionowanego orzeczenia, bowiem na aprobatę zasługiwały poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, które znajdują umocowanie w prawidłowo co do zasady ocenionym materiale dowodowym.

Sąd Rejonowy w pisemnych motywach swego wyroku odniósł się do wielu kwestii oraz zarzutów podnoszonych przez strony niniejszego postępowania, z których za prawidłowy i wiodący Sąd Okręgowy uznał pogląd, iż oświadczenie o sankcji kredytu darmowego zostało złożone po terminie wynikającym z art. 45 ust. 5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715).

Z tej już tylko przyczyny udzielenie ochrony prawnej stronie powodowej w tym postępowaniu nie było możliwe, a wszystkie pozostałe kwestie, tj. ważności umowy cesji, zakresu pełnomocnictwa czy w końcu zaistnienia przesłanek do złożenia oświadczenia o skorzystaniu z tzw. sankcji kredytu darmowego – pozostawały bez znaczenia.

Zgodnie z powołanym wyżej przepisem możliwość skorzystania z sankcji kredytu darmowego została ograniczona rocznym terminem prekluzyjnym biegnącym od dnia zawarcia umowy. Art. 45 ust. 5 u.k.k. wprowadza zatem granicę czasową dla dochodzenia przez konsumenta roszczenia o zwrot spełnionego świadczenia (w zakresie kosztów kredytu), gdy dochodzi on uprawnień wynikających z sankcji kredytu darmowego po wykonaniu umowy. (K. Osjada [w:] Ustawa o kredycie konsumenckim. Komentarz, wyd. 2, art. 45).

W typowych przypadkach umowę o kredyt konsumencki uznaje się za wykonaną w dniu, w którym konsument spłacił ostatnią należność z tytułu tej umowy na rzecz kredytodawcy. Z kontekstu art. 45 ust. 5 u.k.k. wynika, że chodzi wyłącznie o umowę kredytu konsumenckiego. W związku z tym – korzystając z argumentu a contrario – należy uznać, że wygaśnięcie omawianego uprawnienia nie zależy od wykonania innych umów bądź zobowiązań, choćby były związane z kredytem konsumenckim (np. umowy o usługi dodatkowe albo umowy dotyczące zabezpieczeń).

W szczególności bieg terminu, o którym mowa w art. 45 ust. 5 u.k.k., nie zależy od rozliczenia przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego. W wyniku takiej spłaty konsumentowi może przysługiwać roszczenie wobec kredytodawcy o proporcjonalny zwrot kosztów kredytu (zob. art. 49 ust. 1). Koszty powinny być zwrócone w terminie 14 dni od dokonania wcześniejszej spłaty kredytu w całości (zob. art. 52). Jednakże w takiej sytuacji podstawą roszczenia konsumenta jest nienależne świadczenie (art. 410 w zw. z art. 405 i n. k.c.), a nie umowa o kredyt konsumencki. Roszczenie powstaje w innym stosunku prawnym. Data zaspokojenia roszczenia z tytułu nienależnego świadczenia nie ma wpływu na rozpoczęcie biegu terminu określonego w art. 45 ust. 5, ponieważ przepis ten odwołuje się do wykonania umowy, a więc odmiennej podstawy prawnej (podobnie wyrok SR w Gdyni z 29.10.2021 r., I 1 C 835/2021, LEX nr 3441084; wyrok SR w Gdyni z 30.12.2021 r., I C 222/21, LEX nr 3458092; wyrok SR dla m.st. Warszawy z 17.10.2022 r., I C 368/22, LEX nr 3501044; odmiennie wyrok SR dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z 1.02.2022 r., I C 2961/21, LEX nr 3341545; wyrok SO w Warszawie z 20.06.2022 r., XXVII Ca 3081/21, LEX nr 3439568; wyrok SR dla Warszawy-Woli w Warszawie z 28.06.2022 r., I C 516/22, LEX nr 3431732; wyrok SR dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z 17.08.2022 r., XVI C 2870/21, LEX nr 3406265; wyrok SO we Wrocławiu z 11.10.2022 r., II Ca 2230/22, LEX nr 3450468; wyrok SR dla m.st. Warszawy z 5.12.2022 r., I C 2013/21, LEX nr 3566230; wyrok SO w Warszawie z 5.01.2023 r., V Ca 342/22, LEX nr 3518921; wyrok SO w Kielcach z 14.03.2023 r., II Ca 98/23, LEX nr 3550247; wyrok SO w Warszawie z 23.05.2023 r., V Ca 1299/22, LEX nr 3583653). (T. Czech [w:] Kredyt konsumencki. Komentarz, wyd. III, Warszawa 2023, art. 45.)

Sąd Okręgowy nie uwzględnił zarzutu naruszenia art. 45 ust. 5 ww. ustawy, nie dzieląc tym samym argumentacji powoda, który powoływał się na art. 52 ustawy o kredycie, z którego wynika, że kredytodawca zobowiązany jest do rozliczenia z konsumentem kredytu w terminie 14 dni od całkowitej wcześniejszej spłaty kredytu, co miałooby – zdaniem skarżącego – wpływać na sposób obliczania terminu uprawnienia z art. 45 ust. 1 u.k.k.

Sąd Okręgowy nie podziela argumentacji powoda, że za wykonanie umowy należy rozumieć sytuację, w której zarówno kredytobiorca jak i kredytodawca, a więc obie strony stosunku prawnego, wypełniły wszystkie ciężące nich obowiązki związane ze zobowiązaniem takie jak zwrot proporcjonalnej części prowizji przez kredytodawcę na skutek wcześniejszej całkowitej spłaty kredytu.

Teza, iż prekluzyjny roczny termin, o którym mowa w art. 45 ust. 5 ww. ustawy należy liczyć od dokonania przez bank zwrotu części prowizji na podstawie art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim jest niezasadna, bowiem zwrot taki nie stanowi elementu wykonania umowy pożyczki.

Jak już wyżej wskazano uprawnienie przysługujące pożyczkobiorcy z tego tytułu trzeba rozpatrywać w kategorii roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia.

Wykładni pojęcia „wykonanie umowy” (art. 45 ust. 5 ww. ustawy) należy dokonywać w zgodzie z celem omawianego przepisu, którym było (poprzez wprowadzenie krótkiego terminu prekluzyjnego) czasowe ograniczenie uprawnienia pożyczkobiorcy, tak aby ustabilizować stosunek prawny i aby pożyczkodawca nie pozostawał w nieskończoność w niepewności co do zakresu przysługującej mu wierzytelności. Czas na wykonanie przez pozwanego zwrotu uiszczonej prowizji nie jest w żadnym wypadku okresem o jaki wydłużono wykonanie umowy, a jedynie rozliczenie stron po ustaleniu prawidłowej wysokości zwrotu należnej prowizji.

Zgodnie z komentarzem do art. 45 pod red. Osajda 2019, wyd. 2/M. Grochowski (Legalis) możliwość skorzystania z sankcji kredytu darmowego została ograniczona rocznym terminem prekluzyjnym biegnącym od dnia zawarcia umowy. Po jego upływie kształtujące uprawnienie konsumenta gaśnie.

Podkreślić jeszcze raz należy, że nie ma znaczenia czy i kiedy kredytodawca zwróci kredytobiorcy wymaganą część prowizji, bowiem roczny termin przewidziany w art. 45 ust 5 u.k.k. zawsze rozpoczyna bieg od daty całkowitej przedterminowej spłaty kredytu, którą należy rozumieć jako wykonanie umowy o kredyt konsumencki, a nie od daty zwrotu części prowizji na rzecz konsumenta, czyli wykonania zobowiązania z tytułu nienależnego świadczenia.

Z ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego wynika, że powód jest następcą prawnym pierwotnego wierzyciela, który zawarł z (...) Bank (...) S.A. w dniu 26 czerwca 2017 roku umowę o kredyt gotówkowy (zawartej do dnia 03 lipca 2024 r.), a który to kredyt został spłacony w dniu 23 października 2018 r., zatem przed terminem określonym w umowie.

Skoro całkowita spłata należności nastąpiła w dniu 23 października 2018 r, to należało przyjąć, że uprawnienie konsumenta dotyczące skorzystania z sankcji kredytu darmowego wygasło z dniem 23 października 2019 roku. Tymczasem umowa przelewu wierzytelności przysługującej J. S. i M. S. z tytułu umowy kredytu z 26 czerwca 2017 r. z (...) Bank (...) S.A. na rzecz (...) sp. z o. o. we W. została zawarta w dniu 26 października 2021 r., zaś dopiero w dniu 11 stycznia 2022 r. (...) Sp. z o.o. złożył (...) Bank S.A. oświadczenie w trybie art. 45 w zw. z art. 30 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim wraz z wezwaniem do zapłaty.

W świetle powyższego pozostałe podnoszone w apelacji kwestie i zarzuty były zatem drugorzędne i nie mogły odnieść zamierzonego skutku.

Z tego względu Sąd Okręgowy uznał, że apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie, w związku z czym należało ją oddalić, o czym orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu przed Sądem II instancji, na które złożyło się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika pozwanego rozstrzygnięto na mocy art. 98 k.p.c. – zgodnie z zasadą ponoszenia odpowiedzialności za wynik procesu – oraz § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015 poz. 1800 z późn. zm.).